

EXPUNERE DE MOTIVE

România își dezvoltă și modernizează infrastructura pentru a face față noilor standarde rezultate din evoluția economiei sale. Ca parte integrantă a acestui proces, România duce, în mod activ, o politică de mai mare accesibilitate la legăturile comerciale și economice cu vecinii săi și cu țările membre ale Uniunii Europene. De aceea, este important ca infrastructura, în general, și căile comerciale internaționale, în special, să fie la standarde ce răspund eficient cererii traficului.

Din acest motiv, Programele de reabilitare, modernizare și dezvoltare a infrastructurii (transporturi, telecomunicații, utilități municipale, etc.) precum și a sectoarelor energetic, petrolier, altor sectoare de interes național, au reprezentat și reprezintă o prioritate absolută a Guvernului României, întrucât aducerea acestor sectoare la standardele cerute reprezintă una din principalele condiții pentru integrarea României în structurile europene.

Implementarea acestor programe necesită resurse financiare deosebit de mari care nu au putut și nu pot fi acoperite numai din surse bugetare sau proprii. Această situație se va menține și în viitorul previzibil.

Din acest motiv, România a trebuit și va trebui să apeleze la resurse externe atrase prin credite externe pe termen lung, cu respectarea Termenilor și Condițiilor Standard ale băncilor finanțatoare. Una din aceste condiții se referă la obligația beneficiarului de a respecta procedurile de licitație proprii fiecărei bănci finanțatoare, care au ca rezultat încheierea de contracte pentru achiziții de bunuri, lucrări și servicii.

În același timp, România beneficiază de Fonduri Structurale și de Coeziune alocate în acest domeniu prin programe operaționale.

O procedură de licitație cu precalificare necesită o perioadă de timp de circa 10-12 luni și implică multiple aprobări din partea băncii finanțatoare, respectiv a Autorității de Management a documentelor și rapoartelor fiecărei etape a licitației, precum și a formei finale a contractelor.

Această perioadă urmează celei de evaluare a proiectului de către finanțator, în general de până la 24 luni în funcție de complexitatea acestuia precum și a unei perioade de până la 12 luni necesară negocierii unui acord de împrumut între părți, la care se adaugă încă 6 – 8 luni pentru ratificarea acestuia.

În cazul Fondurilor Structurale și de Coeziune, fondurile alocate României sunt importante ca volum iar timpul disponibil pentru realizarea proiectelor de infrastructură este limitat (regula $n+3/n+2$), ceea ce creează probleme în capacitatea de absorbție, care trebuie menținută la un nivel cât mai ridicat.

La cele de mai sus se adaugă perioada de implementare propriu-zisă a Proiectului care pentru lucrările de infrastructură și achiziția de bunuri cu ciclu lung de fabricație necesită minimum 2 ani, iar pentru lucrările de reabilitare și modernizare în sectorul energetic, petrolier și utilități municipale, minimum 4 ani.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr.60/2001 privind achizițiile publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.212/2002, cu modificările și completările ulterioare, prevede la Capitolul X „Contravenții și sancțiuni”, art.98 lit.b), faptul că „*aplicarea procedurii pentru atribuirea unui contract de achiziție publică, fără a avea alocate pentru anul în curs fondurile necesare în vederea îndeplinirii contractului*”, constituie contravenție.

Această prescripție, interpretativă, conduce la întârzieri în implementarea proiectelor, considerându-se că fondurile externe sunt disponibile numai din momentul ratificării Acordului de împrumut, respectiv a Contractului de finanțare în cazul fondurilor structurale.

În conformitate, însă, cu procedurile băncilor finanțatoare, fondurile necesare finanțării proiectului se asigură din momentul aprobării proiectului de către Comitetul Director al Băncii, respectiv după negocierea Acordului de împrumut. Din acel moment, fondurile alocate proiectului sunt rezervate acestui scop, dar nu pot fi cheltuite decât după intrarea în efectivitate a Acordului de împrumut, respectiv după ratificare.

În cazul Fondurilor Structurale și de Coeziune, prevederea legală (art.98 lit.b) al Ordonanței de urgență a Guvernului nr.60/2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.212/2002, cu modificările și completările ulterioare) determină întârzieri în implementarea proiectului, având în vedere că sumele se asigură numai după aprobarea Autorității de Management, ele putând fi cheltuite numai după intrarea în vigoare a contractului dintre Autoritatea de Management și beneficiar.

În aceste condiții, procedura de licitație pentru achiziții de bunuri, lucrări și servicii poate demara imediat după ce banca finanțatoare comunică oficial împrumutatului că Proiectul a fost aprobat în Comitetul Director și, deci, alocarea fondurilor pentru realizarea proiectului este asigurată, respectiv după ce Autoritatea de Management aduce la cunoștința beneficiarului că proiectul a fost aprobat.

Unele achiziții necesită și o procedură de precalificare. În conformitate cu procedurile de licitație internațională, utilizate și pe plan național, o procedură de precalificare nu reprezintă un angajament al beneficiarului că va trece ulterior la începerea procedurii de licitație și nici o obligație a acestuia de a încheia contracte. Precalificarea are ca scop identificarea potențialilor ofertanți capabili să realizeze obiectivul de investiții sau să furnizeze serviciile și echipamentele definite în proiect.

Din acest motiv, precalificarea se poate desfășura anterior aprobării proiectului în Comitetul Director al băncii finanțatoare, la cererea și cu aprobarea acesteia.

O astfel de abordare permite:

- scurtarea procesului de implementare a unui proiect cu minimum un an, reprezentând timpul necesar desfășurării licitației;
- eliminarea costurilor de neutilizare a împrumutului (0,5 % - 0,75 % pe an, asupra sumei neutilizate din împrumut);
- beneficierea de avantaje oferite de perioada de grație (perioada de realizare și atingere a parametrilor proiectați), în care nu se rambursează împrumutul.

Prezentul act normativ a fost conceput din necesitatea accelerării procedurilor de utilizare a creditelor externe de stat și garantate de stat, precum și a Fondurilor Structurale și de Coeziune și a contribuției naționale pentru finanțarea proiectelor care au un ciclu lung de realizare și pentru a beneficia de avantajele menționate mai sus, fără a aduce atingerea cadrului legal în vigoare privind achizițiile publice.

În același timp dorim să subliniem necesitatea aprobării în regim de urgență a proiectului de ordonanță întrucât pe data de 6 decembrie 2005 a avut loc semnarea Acordului de Împrumut în valoare de 145 milioane euro dintre România și BERD pentru finanțarea Proiectului de construcție a variantei de ocolire a municipiului Constanța.

În cadrul acestui împrumut, urmare a discuțiilor purtate în 22 iulie 2005 la cel mai înalt nivel de președintele BERD, dl. Jean Lemierre, cu autoritățile române, Banca va acorda și sprijin financiar României pentru finanțarea lucrărilor de urgență pentru reconstrucția drumurilor afectate de inundații.

Prin urmare, din împrumutul în valoare de 145 milioane euro pentru finanțarea Proiectului de construcție a variantei de ocolire a municipiului Constanța se vor aloca 45 milioane euro pentru eliminarea efectelor inundațiilor care au dus la distrugerea infrastructurii de transport. Au fost afectate rețele rutiere și de cale ferată, ceea ce a condus la limitarea sau închiderea traficului în anumite zone și localități din România.

Rețelele de drumuri, atât la nivel județean cât și la nivel național, au fost grav afectate, poduri și secțiuni de drumuri fiind inutilizabile sau cu structura deteriorată. În vederea deschiderii pentru trafic a rețelei de drumuri naționale și aducerea ei la capacitatea de a susține nivelul de trafic cerut, trebuie efectuate lucrări de reabilitare și reparații. Cele mai multe din ele în regim de urgență.

Având în vedere că Fondurile Structurale și de Coeziune vor fi disponibile începând cu 1 ianuarie 2007, este absolut necesară crearea unui portofoliu de proiecte, respectiv a unor proiecte pregătite pentru a fi finanțate încă din primul an după aderare, fapt ce necesită asigurarea unor facilități cât mai urgent posibil.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului privind accelerarea procedurilor de utilizare a creditelor externe de stat și garantate de stat, precum și a fondurilor structurale și ale finanțării naționale aferente, pentru lucrările de infrastructură, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

Călin Popescu – Tăriceanu